



**Viisaan
kissan
ja katusoittajan
myöhemmät
seikkailut**



BOBIN MAAILMA

JAMES BOWEN

WSOY

James Bowen

BOBIN
MAAILMA

SUOMENTANUT KIMMO PAUKKU



WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

The World According To Bob

© JAMES AND BOB LTD & CONNECTED CONTENT LTD, 2013

KUVITUS © DAN WILLIAMS

SUOMENKIELINEN LAITOS © KIMMO PAUKKU JA WSOY 2015

ISBN 978-951-0-40913-8

PAINETTU EU:SSA

*Kaikille niille jotka omistavat
elämänsä hädänalaisten eläinten
ja kodittomien auttamiseen*

Sisällys

- 1 Yövärtija 11
- 2 Uusia temppuja 22
- 3 Bob-mobiili 37
- 4 Kummat kumppanukset 51
- 5 Haamu portaissa 63
- 6 Jätteidentarkastaja 73
- 7 Kissa Hoxtonin katolla 86
- 8 Sokeat silmät 101
- 9 Bobin iso yö 118
- 10 Kahden kaupungin tarinoita 129
- 11 Kaksi coolia kollia 149
- 12 Iloa Bobista 166
- 13 Yhteiskunnan vihollinen numero yksi 181
- 14 Ylpeys ja ennakkoluulo 192
- 15 Se joka pelastaa minut 203
- 16 Tohtori Bob 221
- 17 Luontaiset vaistot 229
- 18 Bobia odottaessa 242
- Epilogi: Ikuisesti 251
- Kiitokset 261

*Kissan läsnäolossa on jotain...
mikä tuntuu vievän yksinolosta
terän.*

LOUIS J. CAMUTI

*Jos ihminen ja kissa voitaisiin
risteyttää, se parantaisi ihmistä
mutta huonontaisi kissaa.*

MARK TWAIN

1

Yövirtija

Tämä oli ollut taas niitä päiviä, jolloin kaikki mikä voi mennä pieleen, myös meni pieleen.

Heti alkajaisiksi minä en ollut kuullut herätystä vaan olin nukkunut pommiin, minkä vuoksi kissani Bob ja minä olimme myöhässä jo siinä vaiheessa, kun lähdimme bussipysäkille lähellä Pohjois-Lontoon Tottenhamissa sijaitsevaa asuntoani päästäksemme Islingtoniin, missä minä myin kodittomien *Big Issue* -lehteä. Olimme olleet matkalla vasta viisi minuuttia, kun tilanne huononi entisestään.

Bob istui puoliunessa tavanomaisella paikallaan minun vieressäni, kun se äkkiä kohotti päätään ja katseli epäluuloisesti ympärilleen. Sen kyky vainuta vaaraa oli osoittautunut lähes pettämättömäksi siitä päivästä lähtien, kun olin tavannut sen kaksi vuotta aiemmin. Muutamassa hetkessä bussi täyttyi pistävästä palaneen hajusta, ja hätäantynyt kuljettaja ilmoitti, että matka ”loppuu tähän” ja että kaikkien pitäisi poistua bussista. ”Hetimitä paikalla.”

Tapausta ei oikein voi verrata *Titanicin* evakuoimiseen, mutta koska bussi oli melkein täynnä, tilanne ai-

heutti sekasortoista tönimistä ja tungeksimista. Bobilla ei näyttänyt olevan kiirettä, joten me annoimme muiden matkustajien vauhoilla ja menimme ulos viimeisten joukossa, mikä paljastuikin viisaaksi päätökseksi. Bussissa oli ehkä haissut kamalalta, mutta ainakin siellä oli ollut lämmin.

Me olimme pysähtyneet uutta rakennustyömaata vastaan päätä, ja hyinen viima tuiversi raivokkaasti työmaan suunnasta. Olin iloinen, että olin kietonut Bobin kaulaan erityisen paksun villahuivin, kun olimme kiireesti lähteneet kotoa.

Kävi ilmi, että bussin moottori oli vain ylikuumentunut, mutta kuljettajan oli pakko odottaa, että bussiyhtiön mekaanikko saapuisi korjaamaan sen. Me jouduimme jäämään hyytävän kylmälle jalkakäytävälle lähes puoleksi tunniksi reilun parinkymmenen muun vuolaasti valittavan ja marisevan matkustajan seurassa, kun odotimme toista bussia.

Liikenne oli aamupäivällä hirvittävän ruuhkainen, joten kun vihdoinkin ja viimein nousimme bussista Islington Greenissä, olimme olleet matkalla yli puolitoista tuntia. Nyt me olimme jo pahasti myöhässä. En ehtisi myymään lehtiä runsaille väkijoukoille lounastunnilla, joka oli päivän tuottoisimpia ajankohtia.

Kuten yleensäkin, viiden minuutin kävelymatka omalle myyntipaikallemme Angelin metroasemalle oli katkonaista touhua. Sellaista se oli aina, kun Bob oli mukana. Talutin Bobia toisinaan nahkahihnassa, mutta tavallisesti se istui harteillani ja tarkkaili uteliaana maailman menoa aivan kuin tähyistäjä laivan keulassa. Se ei ollut jokapäiväi-

nen näky kadulla, joten me pääsimme aina korkeintaan kymmenen metriä eteenpäin ennen kuin joku halusi taas tervehtiä ja silittää Bobia tai ottaa meistä valokuvan. Se ei häirinnyt minua lainkaan. Bob oli karismaattinen ja näyttävä kaveri, ja minä tiesin, että se nautti huomiosta, kunhan huomio oli hyväntahtoista. Valitettavasti siitä ei aina ollut takeita.

Ensimmäinen ihminen, joka meidät sinä päivänä pysäytti, oli pikkuruinen venäläisnainen, joka selvästikin tiesi kissojen käsittelystä yhtä paljon kuin minä tiesin venäläisten runojen lausumisesta.

”Voi miten sievä *koška*”, hän sanoi puhutellessaan meitä Camden Passagella, ravintoloiden ja baarien ja antiikki-kauppojen täyttämällä puistokäytävällä, joka kulkee Islington Greenistä etelän suuntaan. Seisahduin, jotta nainen voisi tervehtiä kunnolla, mutta heti ensimmäiseksi hän kohotti kättään ja yritti taputtaa Bobin nenää. Se ei ollut fiksu veto.

Bobin ensireaktio oli torjua naisen kosketus, joten se huiskautti kypäläänsä lujaa ja päästi erittäin äänekkään ja painokkaan naukaisun. Onneksi Bob ei raapaissut naista, mutta hän säikähti kuitenkin hieman, minkä vuoksi minun oli pakko viettää pari minuuttia hänen seurassaan ja varmistua, että kaikki on kunnossa.

”Kaikki hyvin, kaikki hyvin. Haluan vain olla ystävä”, nainen sanoi kalmankalpeana. Hän oli varsin iäkäs, ja minä pelkäsin, että hän äkkiä notkahtaisi sydänkohtauksen kourissa maahan. ”Rouva ei saisi koskaan tehdä noin eläimelle”, minä sanoin hymyillen ja mahdollisimman kohteliaasti. ”Miten te suhtautuisitte, jos joku yrittäisi

koskettaa teidän kasvojanne? Kävi tuuri, ettei teitä raapaistu.”

”Minä ei tahtonut häiritä”, hän sanoi.

Minun kävi naista vähän sääliksi.

”No niin, ystävystytäänpä nyt”, sanoin ja yritin toimia rauhanrakentajana.

Aluksi Bob oli vastentahtoinen. Se oli tehnyt päätöksensä naisesta. Mutta lopulta se leppyi ja antoi silittää itseään niskasta hyvin hellävaraisesti. Venäläisnainen oli todella pahoillaan – ja hänestä oli todella vaikea päästä eroon.

”Anteeksi, kovasti anteeksi”, hän hoki yhä uudestaan.

”Ei se mitään”, minä sanoin ja halusin jo epätoivoisesti jatkaa matkaa.

Kun me lopulta pääsimme irrottautumaan naisen seurasta ja saavuimme metroasemalle, laskin reppuni jalkakäytävälle, jotta Bob voisi käydä makaamaan sen päälle – tämä oli osa meidän arkirutiiniamme – ja ryhdyin sitten asettelemaan kadulle *Big Issue* -lehtien nivaskaa, jonka olin edellisenä päivänä ostanut Islington Greenin aluekoordinaattorilta. Olin asettanut tavoitteeksi, että myisin päivän mittaan ainakin pari tusinaa lehteä, sillä tarvitsin kipeästi rahaa niin kuin aina.

Pian kuitenkin turhauduin jälleen.

Pahaenteisiä teräksenharmaita pilviä oli riippunut Lontoon yllä aamupäivästä saakka, ja taivas repesi ennen kuin olin ehtinyt myydä ensimmäistäkään lehteä, minkä vuoksi Bobin ja minun oli pakko mennä suojaan vähän matkan päähän myyntipaikastamme, alikulkutunneliin lähellä pankkia ja joitakin toimistorakennuksia.

Bob on sinnikäs epeli, mutta se tosissaan vihaa sadetta, varsinkin kun sade on jäätävän kylmää niin kuin sinä päivänä. Näytti aivan siltä kuin Bob olisi kutistunut sateessa. Jopa helakan oranssinpunainen turkki näytti harmaantuvan ja muuttuvan vaatimattomaksi. Sen vuoksi ei ollut yhtään yllättävää, että tavanomaista harvempi ohikulkija seisahtui hössöttämään Bobille, joten minäkin myin tavanomaista vähemmän lehtiä.

Koska sateen laantumisesta ei ollut tietoaakaan, Bob teki pian selväksi, ettei se haluaisi jäädä aloilleen. Se heitti minuun tuomitsevia katseita ja käpertyi palloksi kuin jonkinlainen oranssi siili. Viesti meni perille, mutta tiesin myös tilanteemme. Viikonloppu lähestyi, joten minun täytyi hankkia riittävästi rahaa meidän molempien tarpeisiin. Valitettavasti lehtipino oli edelleen yhtä paksu kuin työpäivän alussa.

Ihan kuin päivä ei olisi ollut jo kyllin ikävä, nuori univormupukuinen poliisi alkoi tehdä minulle kiusaa iltapäivän puolivälin tienoilla. Kyseessä ei ollut ensimmäinen kerta – ja tiesin, ettei se jäisi viimeiseksi – mutta en todellakaan halunnut harmeja juuri nyt. Tunsin lain kirjaimen; minulla oli täysi oikeus myydä lehtiä tässä paikassa. Minulla oli virallinen myyntilupa, eli jos en aiheuttanut yleistä häiriötä, voisin myydä lehtiä myyntipaikassani auringonnoususta auringonlaskuun. Tosi ikävää, ettei poliisilla ollut parempaakaan tekemistä, ja niinpä hän halusi välttämättä tehdä ruumiintarkastuksen. En tiedä, mitä hän oikein etsi, luultavasti huumeita tai jotain vaarallista asetta, mutta mitään ei löytynyt.

Poliisi ei ollut järin tyytyväinen lopputulokseen, joten hän ryhtyi esittämään kysymyksiä Bobista. Selitin, että

Bob oli rekisteröity virallisesti minun nimiini ja että se oli mikrosirutettu. Tieto tuntui synkentävän poliisin mielialaa entisestään, ja lähtiessään pois hän oli yhtä mustanpuhuva kuin päivän sää.



Sinnittelin vielä muutaman tunnin, mutta päätin panna pillit pussiin alkuillasta, kun toimistotyöläiset olivat menneet kotiin ja kadut alkoivat täyttyä hankaluuksia kerjäävistä humalaisista ja nuorista.

Mieleni oli maassa; olin myynyt hädin tuskin kymmenen lehteä ja tienannut ainoastaan murto-osan siitä, mitä tavanomaisesti odotin tienäävani. Olen usein elänyt pitkiä aikoja syömällä pelkkiä alehintaisia papuja ja vielä halvempaa leipää, joten tiesin, etten kuolisi nälkään. Minulla oli riittävästi rahaa myös kaasuun ja sähkөөn sekä pariin Bobin ruoka-annokseen, mutta nyt joutuisin tekemään töitä viikonloppunakin, mitä en oikeastaan halunnut tehdä, sillä säätiedotuksessa luvattiin lisää sadetta ja oloni oli tuntunut huonolta jo jonkin aikaa.

Kun istuin kotimatalla bussissa, tunsin flunssan ensi merkkien hiipivän luihin ja ytimiin. Koko ruumistani kollotti ja kuumat aallot kävivät lävitseni. *Mahtavaa, flunssa tästä vielä puuttuikin*, tuumin etsiessäni parempaa asentoa istuimella ja ajattelin ottaa nokoset.

Nyt taivas oli muuttunut sysimustaksi ja katulamput loistivat kirkkaina. Lontoossa oli pimeän aikana jotain, mikä kiehtoi Bobia kovasti. Kun minä häilyin unen ja val-

veen rajamailla, Bob istui aloillaan ja tuijotti ulos ikkunasta omaan maailmaansa vaipuneena.

Liikeneruuhka matkalla takaisin Tottenhamiin oli yhtä kamala kuin aamullakin, joten bussi mateli eteenpäin. Jossain vaiheessa Newington Greenin jälkeen minä ilmeisesti nukuin jo oikein tosissani.

Heräsin siihen, kun jokin taputti kevyesti jalkaani ja viiksikarvat pyyhkäisivät poskeani. Avasin silmät ja näin Bobin, jonka naama oli lähellä kasvojani ja joka paineli tassullaan minua polveen.

”Mitä nyt?” kysyin vähän ärtyisästi.

Bob vain kallisti päätään aivan kuin olisi osoittanut bussin etuosaan. Sitten se alkoi tehdä lähtöä penkiltä kohti käytävää ja heitti minuun hieman huolestuneita katseita.

”Mihin oikein olet menossa?” olin aikeissa kysyä, mutta sitten vilkaisin ulos ja tajusin, missä me olimme.

”Voi paska”, sanoin ja hyppäsin heti ylös paikaltani.

Nappasin repun käteeni ja painoin stop-nappia viime tingassa. Puoli minuuttia myöhemmin olisi ollut liian myöhäistä. Ilman pienen yövartijani valppautta me olisimme viilettäneet pysäkkimme ohi.

Kotimatalla pistäydyin lähikaupassa, joka on aivan meidän katumme kulmauksessa, ja ostin halpoja flunssatabletteja. Hankin samalla Bobille raksuja ja pussillisen sen lempikanaruokaa – se oli loppujen lopuksi vähintä mitä pystyin tekemään. Päivä oli ollut surkea ja minun olisi ollut helppo vain heittäytyä säälimään itseäni. Mutta kun me pääsimme taas pienen asuntoni lämpöön ja katselin Bobin hotkivan ruokaansa, tajusin ettei minulla ollut todellista syytä valittaa. Jos olisin nukkunut bussissa vähän kauemmin, olisin

hyvinkin saattanut päätyä kilometrien päähän kotoa. Katsellessani ikkunasta huomasin, että sää oli huononemassa entisestään. Jos olisin joutunut rämpimään kotiin vesisateessa, olisin voinut saada paljon pahemman taudin kuin lievän flunssan. Olin selvinnyt onnekaasti.

Tiesin, että olin onnekas myös syvällisemmällä tavalla. Vanhan sanonnan mukaan viisas mies ei sure sitä mitä hänellä ei ole, vaan on kiitollinen kaikesta hyvästä mitä hänellä on.

Päivällisen jälkeen istuuduin sohvalle vilttiin kietoutuneena ja siemailin hunajasta, sitruunasta ja kuumasta vedestä sekoitettua totia, johon lorautin tilkan viskiä jostain kämpän nurkissa lojuvasta vanhasta miniatyyripullosta. Katselin, kuinka Bob torkkui tyytyväisenä lempipaikallaan lämpöpatterin vieressä, päivän aiemmat murheet unohtaneena. Juuri sillä hetkellä Bob ei olisi voinut olla onnellisempi. Teroitin itselleni, että minun pitäisi tarkastella maailmaa samalla asenteella. Minulla oli elämässäni tällä hetkellä todella monta hyvää asiaa, joista oli syytä olla kiitollinen.



Nyt oli kulunut vähän yli kaksi vuotta siitä, kun olin löytänyt Bobin loukkaantuneena kotitaloni pohjakerroksesta. Kun olin huomannut sen eteiskäytävän hämärässä, minusta oli näyttänyt siltä, että jokin eläin oli hyökännyt sen kimppuun, koska sillä oli tappelun jälkiä jalkojen takaosassa ja vartalossaan.

Aluksi luulin, että Bob kuului jollekulle talon asukkaalle, mutta kun näin sen nököttävän samalla paikalla monta päi-

vää, vein sen ylös asuntooni ja hoivasin kuntoon. Jouduin käyttämään lääkkeisiin melkein viimeiset pennoseni, mutta kaikki oli sen arvoista. Nautin suuresti Bobin seurasta, ja meidän välillemme syntyi hetkessä yhteys.

Oletin, että suhde jäisi lyhyeksi. Bob vaikutti kulkukissalta, joten minä tietysti arvelin, että se palaisi lopulta kadulle. Mutta se ei suostunutkaan lähtemään mihinkään. Vein Bobin ulos joka päivä ja yritin usuttaa sen matkoihinsa, mutta joka päivä se lähti seuraamaan minua pitkin katua tai tupsahti illalla takaisin rappukäytävään ja kutsui itsensä yöksi sisään. Kissat kuulemma itse valitsevat ihmisen, jonka seurassa haluavat olla, eikä ihminen kissaansa. Tajusin, että Bob oli valinnut minut, kun se eräänä päivänä seurasi minua bussipysäkille noin puolentoista kilometrin päähän Tottenham High Roadille. Me olimme kaukana kotoa, joten kun minä hätyytin Bobia pois ja katselin sen katoavan väkijoukkoon, ajattelin nähneeni sen viimeisen kerran. Mutta kun bussi oli lähdessä liikkeelle, Bob ilmestyi paikalle kuin tyhjästä, hypäsi kyytiin yhdessä oranssissa vilahduksessa ja istuutui paikalle minun viereeni. Ja sitten asia oli sitä myöten selvä.

Aina siitä lähtien me olimme olleet erottamattomia, pari poloista, jotka yrittivät ansaita elantonsa Lontoon kaduilla.

Aavistelin, että olimme tosiasiassa sukulaissieluja ja autimme toisiamme parantamaan menneisyytemme haavat. Minä tarjosin Bobille seuraa, ruokaa ja lämpimän yösijan, ja vastapalvelukseksi Bob antoi minulle uutta toivoa ja tarkoituksen. Se siunasi elämäni uskollisuudella, rakkaudella ja huumorilla, mutta edellytti samalla vastuuta,

jota en ollut koskaan aiemmin tuntenut. Pystyin Bobin avulla lisäksi asettamaan tavoitteita ja näin maailman selvemmin kuin pitkiin, pitkiin aikoihin.

Yli vuosikymmenen olin ollut riippuvainen huumeista ja nukkunut rakennusten oviaukoissa ja kodittomien yömajoissa tai vaatimattomissa asunnoissa ympäri Lontoota. Näiden kadotettujen vuosien aikana olin ollut käytännössä täysin tietämätön muusta maailmasta, sekaisin heroiinista, joka turrutti minut jokapäiväisen elämäni yksinäisyydeltä ja tuskalta.

Kodittomana minusta oli tullut näkymätön useimpien ihmisten silmissä. Ja sen seurauksena olin unohtanut, miten tosielämässä toimitaan ja miten muiden kanssa ollaan vuorovaikutuksessa erilaisissa tilanteissa. Olin tietyllä tapaa muuttunut epäinhimilliseksi. Ympäröivälle maailmalle olin kuollut. Bobin avulla pystyin hiljalleen palaamaan elävien kirjoihin. Olin ottanut aimo harppauksia eteenpäin päästäkseni eroon riippuvuudestani, vieroittautukseni heroiinista ja sitten myös metadonista. Olin yhä lääkehoidossa, mutta näin jo valoa tunnelin päässä ja toivoin, että pääsisin pian eroon kaikista aineista.

Elämä oli kuitenkin kaikkea muuta kuin helppoa. Ei se ole helppoa yhdellekään toipuvalla huumeidenkäyttäjälle. Minulla oli yhä tapana ottaa kaksi askelta eteenpäin ja yksi taaksepäin, eikä kadulla työskenteleminen auttanut tässä suhteessa lainkaan. Katuja ei voi kuvailla ympäristöksi, joka huokuu inhimillistä lämpöä. Joka kulman takana väijyi aina uusi ongelma, tai siltä minusta ainakin tuntui. Minulla oli taito vetää ongelmia puoleeni. Oli aina ollut.

Halusin kuitenkin kipeästi päästä pois kadulta ja jättää

entisen elämän taakseni. Minulla ei ollut aavistustakaan, milloin se tapahtuisi tai miten se olisi edes mahdollista, mutta olin määrätietoisesti päättänyt yrittää.

Juuri tällä hetkellä tärkeintä oli arvostaa sitä, mitä minulla oli. Useimpien ihmisten mittapuun mukaan se ei ollut oikeastaan mitään. Minulla ei ole koskaan ollut paljon rahaa, en asu prameassa asunnossa eikä minulla ole autoa. Mutta elämäni oli silti huomattavasti paremmalla tolalla kuin vielä vähän aikaa sitten. Minulla oli pieni tukiasuntoni ja työpaikkani *Big Issuen* myyjänä. Ensimmäistä kertaa moneen vuoteen olin matkalla oikeaan suuntaan – ja lisäksi minulla oli Bob, joka tarjosi minulle ystävyyttä ja näytti minulle tietä.

Kun nousin sohvalta mennäkseni aikaisin nukkumaan, kumarruin Bobin puoleen ja pörrötin lempeästi sen niskaa.

”Missä pirussa olisinkaan ilman sinua, pikkukaveri?”



**Maailman
kuuluisimman
katukatti
Bobin ja
isäntänsä
Jamesin hauska
ja koskettava
tarina jatkuu**



Kodittomien lehteä myyvän Jamesin ja Bob-kissan yhteiselo Lontoossa jatkuu taisteluna jokapäiväisestä leivästä, mutta iloa ja toivoa arkeen tuo kumppanusten syvä ystävyys. Koittaa myös päivä jolloin Jamesin on lopetettava korvaushoito. Siirtyminen heroiinista metadoniin oli tuskallista, metadonista Subutexiin vaikeaa – nyt pitäisi olla kokonaan ilman. James ja Bob selviytyvät vaikeuksien kautta voittoon: heistä tulee julkkiksia. James kertoo heidän elämästään vilpittömästi ja hyvään uskoen, huolimatta kaksikon kohtaamista suuristakin haasteista ja takaiskuista.

#kirja

WWW.KIRJA.FI



9 789510 409138

67.452
99.1

ISBN 978-951-0-40913-8

